

KORNIS MIHÁLY

Vigasztalások könyve (részletek)

Az ember lesz

„Nem vagy kész. Talán a halálodban leszel kész, addig azonban még nagyon hosszú az idő. Most van. Amikor kidugod a fejed erre a világra, abban különbözel a többi fajtától, hogy a fejed lágya még nincs benőve. A fejed is nőni fog az első néhány évben, de főként a homloklebenyed barázdáltsága változhat még jelentősen. Az ember, más élőlényekkel ellentétben, képes jelentős szellemi fejlődésre megszületése után is. Élete során mindvégig tanulhat.

Mesebeli lehetőségünk ez. Szinte felfoghatatlan kegy. Ha nem volna benne részünk, ma sem tudnánk többet, mint liánokon csüngő, sikoltozó őseink.

Azzal, hogy megszülettél, nem lettél kész, de még azzal sem, hogy elvégezted az egyetemet, vagy megnősültél, vagy megkaptad a Nobel-díjat. Csak amennyiben mind jobban önmagaddá leszel, vagyis egyre inkább képessé válsz birtokba venni, ami egyre tágasabb, egyre világosabb bensődben megnyílik előtted, akkor fogod látni, hogy az ember útjának, a lehetőségeinek nincsen vége. Ahogy az univerzum is végtelen. Olykor meg lehet pihenni. Meg is kell pihenni. Jó lesz alaposan megpihenni végül a földben. De...” (Kalligram 2010, 202. o.)

„Mond, mit tehetek érted?

Én nem haragszom rád, legalábbis azt hiszem. Majd gondolkodom rajta. Bármit is tettem, bocsáss meg. Nem tudom, igazad van-e, de rettenetes lehet neked, hogy már így utálsz. Engem: a férjed, a fiad, az édesapád.

Mit tegyek, mit tehetnék érted?

Nem fogja tudni megmondani, ha az ellenséged már.

Képtelen hozzád őszinte lenni. Őrjítően mély szakadékban van, ha most alkalmatlan is arra, hogy felfogja ezt. Önmaga ítélete alatt áll: nem tud nem rosszat tenni. Ráadásul azzal teszi ezt, aki, ha tetszik, ha nem, számára egyike a legfontosabbaknak.” (Kalligram 2010, 127-128. o.)

Egy csecsemő emlékiratai (részletek)

Előhang

„Kisasszony, bemutatkozom – vakmerő leszek –, én egy öt éves kisfiú és egy ötezer éves teknősbéka keveréke vagyok, továbbá kurva és szerzetes, és egy kis hülye is persze, másfelől, de akinek mégis a birtokában van Buddha homlokszeme. Az, amelyikért Abu, a bagdadi tolvaj megmászta az Üveghegyet. Azt én is megmásztam, és akkor nekem adta. Én vagyok a Jókévd meg a Csakazértis, a nem-öregedő Tudás és a tanulni képtelen Ösztön. Szerintem én vagyok a legérdekesebb ember errefelé, egy nagy szemű ökör, ezt is hangsúlyoznám, de aki már korán észrevette magát. (Kalligram 2007, 11. o.)

Mikor először csalódott bennem a szemed

„Megválogzott benne a ragyogás. Ellobbant. Még néztél, de már mást néztél bennem, mint addig. Nem merek hasonlatokat mondani rá. Mint a hibádat, amit elkövetted. Mint a szájad a tükörben, de mikor nem tetszik. Mint mikor valaki későn veszi észre, hogy ez nem az ő tárcája, amit elveszített, holott utána irtózatosszerűen mégis csak megtalálta a Talált Tárgyak Osztályán, és hazahozta, de ebben a percben ébred rá, hogy mégsem az. Hanem én vagyok.

Mintha a tévedésed lennék, közös büntetés, mint ahogy minden közös, ami köztünk történhetik, de a magam felével majd nekem kell vacakolnom, neked a másik, menthetetlen fele jutott. Amihez nekem semmi közöm. Titok. Előttem titok, előtted nem. Nem is fogsz emlékezni rá, amikor megkérdezem, ugyan miért csalódtál benne, mire jöttél rá, mért tört meg a szemedben a fény, mi jutott az eszedbe akkor? Te nem is tudod, hogy én miről beszélek, fogod mondani, és rosszul esik, amit mondsz, mert hát hogyan is képzelheted, miféle ember vagy te, hogy komolyan elő mersz állni azzal, hogy már kicsi korodban sem szerettelek?! Négy évesen, három évesen, két évesen? Hogy mersz ilyet kitalálni egyáltalán?

A szemedből tudom. A szemedben láttam.

Talán te nem is vetted észre, mi történt. Nem vehetted észre, mert nem te láttad. Akkor gondoltam először, hogy ez egy más világ. Hogy mi voltunk már egy másik világban is így. Mint a régi filmekben, amikor a feje tetejére fordul a kép, megáll, kiélesedik, és ismét ugyanott vagyunk, első pillanatra úgy látszik. Vagy mégsem?” (Kalligram 2007, 43-44. o.)

A sziget titka

Melléklet

Zöldsziget Körzeti Általános Iskola

2022/2023

2. szám / 2022

VENDÉGÜNK

KORNIS MIHÁLY (1949–)

író, dramaturg, forgatókönyvíró, tanár

(Fotó forrás: <https://www.klubradio.hu/adasok/kornis-mihaly-a-szo-a-logosz-helyzeterol-117774>)

„A szeretetnek nincs oka. Van. Támad. És ha valóban feltámad, kifogyhatatlan. Aki megérzi magában ezt az erőt, az szerény lesz. Van ereje felülemelkedni bármi veszteségen. A szerénység növeli az önbizalmát. Akinek van önbizalma, nyugodt. Egyre többet képes belátni, átlátni a helyzeteket, felfogni az összefüggéseket, beleélni magát a másik helyzetébe. Tehát mind könnyebb szeretnie: megengedi magának a mindent-megbocsátás örült luxusát.” (Forrás: [https://hu.wikipedia.org/wiki/Kornis_Mih%C3%A1ly_\(%C3%ADr%C3%B3\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Kornis_Mih%C3%A1ly_(%C3%ADr%C3%B3)))

Ez év november 26-án vendégünk volt Kornis Mihály, aki az írásról mint életformáról tarott előadást tanulóinknak. (Részt vettek: Demeter Anita, Farkas Anna Etelka, Farkas Lőrinc Benedek, Gurdon Boglárka Hella, Mikus Jázmin Lea, Sándor Zoé, Somogyi István Benedek, Szigeti Kiara Téglási Vilmos, Zimber-Csoóri Berta Julianna.) Ebből idézünk néhány gondolatot.

„Képeleletben mindent szabad.”

„Iskolaújságra írni olyan, mint kitűnni a többi közül.”

„Nem kötelesség az írás, hanem lehetőség.”

„Az írás nem más, mint a képzelet terve.”

„A jó írás – szerintem és a legtöbb író szerint – abban különbözik a rossz írástól, hogy azt írja le, ami azonnal, kapásból eszébe jut, úgy, ahogy éppen eszébe jutott. Nem foglalkozik azzal, hogy ő neki jobbat kell írnia annál, ami éppen eszébe jutott, hanem inkább a folyamatosságára törekszik az írásnak.”

„Pont forradalom, '56 volt akkor, amikor az Egri csillagokat olvastam. Nekem olyan volt az Egri csillagok, mintha az utcán történések egy régebbi időkből előre meg lennének írva, és én ezt olvashatnám.”

„Ha meg akarjátok könnyíteni magatoknak az írást, akkor, amikor nem boldogultak valaminek a leírásával, tegyétek jelenidőbe, amit csak lehet.”

„Félem és imádom ezt a verset. Szavait ismételve tanultam meg beszélni. Másfél éves korom óta tisztában vagyok vele, hogy Mehemed az én vagyok, és a világ meg a többiek a tehenek.”

Móricz Zsigmond: A török és a tehenek

Volt egy török, Mehemed,
Sose látott tehenet.

Nem is tudta Mehemed,
Milyenek a tehenek.

Egyszer aztán Mehemed,
Lát egy csomó tehenet.

„Én vagyok a Mehemed!”
„Mi vagyunk a tehenek!”

Csudálkozik Mehemed,
Ilyenek a tehenek?

Számlálgatja Mehemed,
Hányfélék a tehenek.

Meg is számol Mehemed,
Háromféle tehenet.

Fehéret, feketét, tarkát,
(Mesemondó bácsi tapsol és ijesztve kiált)
Meg ne fogd a tehén farkát!

Nem tudta ezt Mehemed,
S felrugták a tehenek.

KORNIS MIHÁLY életrajzából

Fotó <https://molu.hu/alkotok/kornis-mihaly/wikipedia>

1990 óta a **Színház- és Filmművészeti Egyetem tanára**, valamint 1996 óta a Vígszínház művészeti tanácsadója.

1973-ban diplomázott a Színház- és Filmművészeti Főiskola színházrendező szakán.

1974 és 1978 között a Magyar Rádióban dolgozott.

1980-ban a Vígszínház drámaíró-ösztöndíjasa,

1984-ben dramaturg-gyakornoka, majd 1989-től 1991-ig dramaturgja volt.

1984 és 1989 között a MAFILM-ben dolgozott rendezőasszisztensként.

1986-ban a **Déry Tibor-díjat**, 1987-ben az **Év Könyve-díjat**, 1988-ban a Színkritikusok Díját nyerte el.

1989-ben **József Attila-díjjal** tüntették ki, valamint ugyanebben az évben nyerte el a Jövő Irodalmáért Díjat is.

A Soros Alapítványnál 1992-ben kapott **Irodalmi Életmű Díjat**, majd háromszor nyert Alkotói Díjat.

1991-től 1996-ig a Katona József Színház művészeti tanácsadója volt.

1997-ben létrehozta az első magyar **szamizdat újságot, a Naplót**.

1999-ben Szép Ernő-díjat kapott.

Színházi munkásságából

- 2007 William Shakespeare: Sok hűhó semmiért (magyar színházi felvétel, 162 perc, 2007)
- 2006 Poggyászung, Kádár János – forgatókönyvíró (magyar dokumentumfilm, 99 perc, 2006)
- 2006 Kádár János utolsó beszéde – író (magyar dokumentumfilm, 50 perc, 2006)
- 1997 Apa győz – író (magyar játékfilm, 40 perc, 1997)
- 1991 Magyar rekviem – forgatókönyvíró (magyar-német filmdráma, 99 perc, 1991)
- 1991 Angyalok – szereplő (magyar művészeti műsor, 1991)
- 1985 Vigyázat! Mélyföld! – író (magyar tévéfilm, 1985)
- 2019 Kádárné balladája – író
- 2009 Pad-társak – író
- 2008 **Körmagyar** – író
- 2008 Kakasülő – szerző
- 2005 Halleluja – író
- 2003 Én mondom, avagy "...ahogy a világot látja Kornis Mihály" – előadó
- 2002 Valaki ordít – író
- 2001 A Kádár házaspár – író
- 2000 Sok hűhó semmiért – színpadra alkalmazta

(Forrás: <https://port.hu/adatlap/szemely/kornis-mihaly/person-132713?token=749eb12d12d1a6cc710679d0e6f00a45>)

KORNIS MIHÁLY

Forrás: <https://szinhaz.org/tag/kornis-mihaly/>

Az írás mint életforma

„Engem az életben az a megtiszteltetés ért, hogy író lettem, ami egyébként még mindig nem biztos, mert akkor válik bizonyossá, amikor már örökre lehunytam a szememet, és még mindig olvas valaki. Szeretném felhívni a figyelmüket az írói mesterség méltóságára. Kétféleképpen lehet az írás mesterségét üzni. Lehet önsimereti gyakorlatként, önmaguk és másik, vagyis a világ megismerésének eszközeként, és lehet írni művészi önkifejezésként is.

A jó író nem próbálja kiszolgálni a közönség igényeit. Azt gondolja, ami az ő szíve mélyén őszinte és igaz, az mindenkinek a szívében az lesz, ha a szava eljut oda. Ezt azért is gondolhatjuk, mert nekünk, embereknek a lelkünk, tudatunk szerkezete azonos. Szellemben egyek vagyunk. Az irodalom csodája, hogy ha én művészi színvonalon leírok valamit, az olvasó, miközben olvas, azt érzi, amit én, miközben átéltem, megfogalmaztam a mondatomat. Ezt jelenti az irodalom őszintesége. De írni lehet úgy is, hogy az ember saját magát világosítja fel, világítja meg, teszi egészsé. Talán más nem, de ő egészen biztosan hasznát veszi annak, hogy írásban is gondolkodik, ébren is álmodik.

(Idézet forrása: <https://www.yumpu.com/hu/document/view/39951401/az-iras-mint-életforma-kornis-mihaly>)

A naplóirás ennek a gyakorlatnak kitüntetett módja. Az a jó napló, ami merő tudatosítás. Nem arról szól, hogy mit ettem ebédre, hanem arról, hogy írás közben milyen gondolatok, képek, felismerések futnak át bennem, látszólag érthetetlenül, mivel ennek egy része, vagy egésze közvetlenül nem kapcsolódik napom, hetem, éveim történéseihez. Előjönnek belőlem. Leírom. Felismerés. Egy napló által bensővé tehetjük a külsőt. Ez önmagában is hallatlanul értékes, és világot teremt.

És tulajdonképpen minden író szerzetesnek tekintek. Olyan szerzetesnek, aki inkognitóban él. Nem tudja róla a világ, hogy ő egy különleges szerzetesrend tagja. Amíg csak lehet, maradnaka névtelenek. Ha írunk, és még nem vitték szerkesztőségbe az írásaikat, nem javasolnám, hogy bárkinek is meséljenek róla. A legjobb barátjuknak se beszéljenek erről. Tekintsék írásukat szentélynek, a legbelső szobának. Addig ne vigyék, ne küldjék sehová az írásaikat, amíg nem érzik hozzá legbelül a jóváhagyást.”